TyöehdotSH/lv 10.2.2025

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
tyv@eduskunta.fi

U 54/2024 vp

U 54/2024 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmään liitetystä työntekijöiden lähettämistä koskevan ilmoituksen tekemiseen tarkoitetusta julkisesta käyttöliittymästä ja asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta (lähettämistä koskeva ilmoitus ja julkinen käyttöliittymä)

Digitalisaatio voi auttaa tehostamaan ja yksinkertaistamaan lähetettyjen työntekijöiden ilmoitusmenettelyä ja vähentää yritysten kustannuksia hallinnollisen taakan keventämisen kautta. Tätä ei kuitenkaan voida tehdä kestävällä tavalla ottamatta huomioon mm. valvontaviranomaisten tarpeita ja järjestelmän vaikutuksia näiden toimintaan sekä lähetettyjen työntekijöiden oikeuksien turvaamista.

Kysymys on U-kirjelmässä mainitulla tavalla vaatimuksista ja valvontatoimenpiteistä, jotka perustuvat vuoden 2014/67 täytäntöönpanodirektiivin 9 artiklan 1 kohtaan, jossa todetaan nimenomaisesti, että tarkoituksena on "varmistaa velvoitteiden noudattamisen tehokas valvonta" sekä "kerätä tietoja, jotka ovat tarpeen tosiasiallisten työpaikkatarkastusten suorittamiseksi".

Näitä tietoja kerätään, jotta tarkastukset voidaan kohdistaa tehokkaammin ja käyttää toimivaltaisten viranomaisten rajalliset resurssit mahdollisimman hyvin. Komission ehdotukseen sisältyvä ilmoitusmenettelyn lähestymistapa, jossa tietovaatimusten merkittävyyttä arvioidaan taloudellisten kustannusten eikä sosiaalisten hyötyjen näkökulmasta, ei sellaisenaan auta saavuttamaan täytäntöönpanodirektiivin poliittisia tavoitteita.

Euroopan työviranomaisen (ELA) kokemukset korostavat, että lähetettyjä työntekijöitä koskevien sovellettavien sääntöjen noudattamatta jättämiseen liittyvät ongelmat ovat edelleen yleisiä ja että rajat ylittävää yhteistyötä ja valvontaa on vahvistettava. Tarkasti kohdennetut tarkastukset ovat erityisen tärkeitä korkean riskin lähettämistapauksissa, jotka liittyvät esimerkiksi monimutkaisiin alihankintaketjuihin, postilaatikkoyrityksiin, välikäsiin ja kolmansien maiden kansalaisiin.

SAK katsoo, että U-kirjelmässä esitettävä kanta riittävän vaikutusarvioinnin merkityksestä ja tarpeesta on perusteltu. Ilman asianmukaista vaikutusten arviointia on olemassa ilmeinen riski siitä, että sosiaaliset kustannukset kasvavat lopulta ehdotuksessa arvioituja taloudellisia hyötyjä suuremmiksi. Lähetettyjä työntekijöitä koskevan sääntelykehikon perusfunktio on varmistaa, että kaikki lähetetyt työntekijät ilmoitetaan asianmukaisesti ja että kansallisilla tarkastusviranomaisilla on tarvittavat tiedot heidän oikeuksiensa kunnioittamisen varmistamiseksi.

SAK tukee U-kirjelmässä esitettyä kantaa siitä, että julkisen käyttöliittymän ja vakiolomakkeen käytön vapaaehtoisesta luonteesta huolimatta valtioneuvosto pyrkii vaikuttamaan vakiolomakkeen sisältöön siten, että sen tulisi silti tarjota mahdollisuus huomioida kansallisten valvontarakenteiden erityispiirteet nykyistä laajemmin.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Samuli Hiilesniemi
juristi
samuli.hiilesniemi@sak.fi